

MEDLEMSRAPPORTERING FOR Rogaland fylkeskommune

For 2019

OFFENTLIG SEKTOR

”Å stille etiske- og sosiale krav i offentlige anskaffelser er nødvendig for å fremme anstendige arbeids- og miljøforhold. Det vil også styrke prinsippet om likebehandling, som er en forutsetning for velfungerende og effektive markeder.”

Til lesere av rapporten

Offentlig sektor er landets største kunde og forbruker. Med dette følger stor innkjøpsmakt og et stort ansvar. Gjennom forvaltningen av fellesskapets ressurser bør offentlige virksomheter gå foran og etterspørre varer som er tilvirket etter høye etiske og sosiale standarder for arbeids- og miljøforhold i leverandørkjeden.

Medlemmer i Etisk handel Norge har forpliktet seg til å bruke sin innflytelse til å øke oppslutningen om etisk handel. For medlemmer i offentlig sektor betyr det at innkjøpsmakten skal brukes på en måte som fremmer ansvarlig handel og rettferdig konkurranse mellom leverandører, der samfunnsansvar er en viktig komponent på linje med pris, kvalitet, leveringssikkerhet, osv. En viktig målsetting er derfor at etisk handel skal bidra til at useriøse leverandører ikke tildeles offentlige kontrakter. En annen, og like viktig målsetting, er at offentlig sektor anskaffer varer og tjenester på en måte som bidrar til at de som lager produktene får sine grunnleggende rettigheter oppfylt og at produksjonen ikke er til skade for miljøet.

Medlemmer i Etisk handel Norge er forpliktet til årlig å rapportere om fremdriften i arbeidet med etisk handel. Rapporten er offentlig tilgjengelig. Medlemmenes innmeldingstidspunkt vil påvirke hvor langt de har kommet.

Rapporteringsmalen for medlemmer i offentlig sektor ble revidert 2013, blant annet for å gi et bedre og klarere bilde av medlemmenes arbeid med etisk handel i leverandørkjeden. Andre forhold som miljøvennlige innkjøp, sosial dumping og anskaffelse av rettferdig handel-merkede varer er også viktig, men ikke en del av denne rapporten.

Heidi Furustøl
Daglig leder Etisk handel Norge

Forord fra: Rogaland fylkeskommune

Det er en målsetting for Rogaland fylkeskommune at de varer vi kjøper inn er produsert i tråd med internasjonalt anerkjente standarder som ivaretar arbeidstakernes rettigheter og miljøet. Med en slik tilnærming vil vi kunne være med og bidra til at man i et globalt perspektiv oppnår en mer bærekraftig og ressurseffektiv produksjon, og at Rogaland fylkeskommune vil få en bedre kvalitet på de produktene vi kjøper.

For Rogaland fylkeskommune innebærer medlemskapet hos Etisk handel Norge et samarbeid hvor vi kan få råd og veiledning i forbindelse med de utfordringer og muligheter som finnes for å sikre gode arbeids- og miljøforhold i våre leverandørkjeder. Etisk handel Norge tilbyr ressurser, kurs og seminarer som er en god støtte for Rogaland fylkeskommune i arbeidet med etisk handel. Etisk handel Norge sitt medlemsnettverk gir oss tilgang til et stort fagmiljø med muligheter for samarbeid, informasjonsdeling og erfaringsutveksling.

Det å ha oversikt over og kontroll med hele leverandørkjeden er en utfordring. Det er også en utfordring å vite hvordan forholdene er der hvor varene produseres. Vi ønsker å unngå at vi anskaffer varer som er produsert under ulovlige arbeidsforhold eller som produseres på en måte som ikke er bærekraftig. Som en offentlig virksomhet kan vi gjennom vårt arbeid med etisk handel gå foran som et godt eksempel.

OM VIRKSOMHETEN OG RAPPORTERINGSGRUNNLAG

Om virksomheten:

Navn:

Rogaland fylkeskommune

Antall ansatte:

4 150

Samlet innkjøp av varer og tjenester, inkl. investeringer, i rapporteringsåret (NOK):

3 084 000 000

Anskaffelser og leverandører som omfattes av årsrapporten:

Antall anskaffelser som omfattes av rapporten:

4

Hvilke varer som omfattes:

Dentale forbruksvarer m.m., multifunksjonsmaskiner, møbler, matvarer.

Antall leverandører:

4

Totalverdi (cirka) på anskaffelsene som omfattes av rapporten (NOK):

161 000 000

Kontaktinformasjon for rapporten:

Navn: Bjørn Olav Vorland

Stilling: Rådgiver anskaffelser

Epost: bjorn.olav.vorland@rogfk.no

Telefon: 51516673

Innmeldingsår i Etisk handel Norge:

2009

Foto: Flickr, ILO Better Work Programme

Prioriterte mål / aktiviteter i rapporteringsåret

Mål / aktiviteter for rapporteringsåret	Status / fremdrift
Fortsatt være med i Etisk handel Norge sitt prosjekt for samarbeid og koordinering mellom medlemmene.	Vi har deltatt i informasjonsmøter om samarbeidet, og meddelt at vi ønsker en mer aktiv deltakelse på sikt.
Stille etiske krav som kontraktsvilkår i prioriterte risikoanskaffelser, og følge opp leverandørene på disse avtalene. En av de nye rammeavtalene vil inkludere engangshansker, og det vil være et ekstra stort fokus på de etiske kravene i denne konkurransen. Vi vil også vurdere om det skal stilles ekstra krav til at leverandørene gjør gode aktsomhetsvurderinger knyttet til denne leveransen.	Vi har stilt etiske kontraktsvilkår i flere anskaffelser. Vi har stilt etiske krav i konkurransen som gjelder dentale forbruksvarer og engangshansker, både som kontraktsvilkår og som kvalifikasjonskrav, se neste punkt.
Vurdere å ta i bruk etiske krav i andre deler av anskaffelsesprosessen, for eksempel som kvalifikasjonskrav.	Vi har stilt etiske krav som kvalifikasjonskrav i konkurranse om anskaffelser av dentale forbruksvarer, hånd-/småinstrumenter og engangshansker.

Prioriterte mål / aktiviteter for kommende rapporteringsår

Mål / aktiviteter
Fortsatt være med i Etisk handel Norge sitt prosjekt for samarbeid og koordinering mellom medlemmene, og innta en mer aktiv rolle.
Følge opp leverandører på avtaler hvor det i 2019 er stilt etiske krav som kontraktsvilkår i konkurransene. Stille etiske krav som kontraktsvilkår i prioriterte risikoanskaffelser, og følge opp leverandørene på disse avtalene.
Vurdere nytten av etiske krav som kvalifikasjonskrav i anskaffelsen som gjelder dentale forbruksvarer m.m. og om vi skal ha flere konkurranser med slike kvalifikasjonskrav.

1. FORANKRING

Forankring, organisering og kompetanse

1. FORANKRING, ORGANISERING OG KOMPETANSE

1.1 Hvordan arbeid med etisk handel er forankret og organisert i virksomheten

Om arbeidet med etisk handel er forankret i strategiske prosesser / dokumenter.

Arbeidet med etisk handel er forankret i Rogaland fylkeskommunes anskaffelsesstrategi og i Økonomiplanen.

Om det er utarbeidet en konkret plan eller tilsvarende for mål / aktiviteter som gjelder rapporteringsåret.

Mål og aktiviteter fremgår av årsrapporten til Etisk handel Norge.

Om det rapporteres på fremdriften i arbeidet med etisk handel til administrativ / politisk ledelse i virksomheten.

Den årlige rapporten til Etisk handel Norge sendes også til fylkestinget som orienteringssak, og det er også i 2019 vurdert om Rogaland fylkeskommune kan inngå et samarbeid med Fairtrade Norge uten å være fullverdig medlem. Dette har imidlertid ikke latt seg gjøre foreløpig, og fylkeskommunen avventer et eventuelt forum/nettverk for blant annet utveksling av erfaringer som Fairtrade Norge vurderer å starte opp. Arbeidet med etisk handel rapporteres også mer generelt til administrasjonsutvalget i forbindelse med oppfølging av vedtatte handlingsplaner. Politisk ledelse stiller jevnlig spørsmål som gjelder etisk handel, og rådmannen følger dette opp.

Om en person i virksomheten har ansvar for arbeidet med etisk handel.

Faggruppe anskaffelser i økonomiavdelingen har ansvaret for arbeidet med etisk handel. Dette arbeidet koordineres av en fast rådgiver og innkjøpsleder.

Om andre personer i virksomheten er involvert i arbeidet med etisk handel.

Hele faggruppen for anskaffelser er involvert i arbeidet, særlig med risikovurderinger og å ta stilling til om de enkelte anskaffelser skal omfattes av etiske krav.

1.2 Kompetanseutvikling og opplæring

Om deltakelse på kurs og/eller andre kompetansehevende tiltak i rapporteringsåret for å øke kunnskapen om etisk handel hos ansatte.

Vi har deltatt på kurs i etiske krav som kvalifikasjonskrav. I tillegg har Etisk handel Norge hatt et innlegg på Stavanger kommune sin fagdag for anskaffelser, der vi var til stede.

Om virksomheten har identifisert behov for opplæring og/eller andre kompetansehevende tiltak knyttet til etisk handel.

Det er et kontinuerlig behov for å utvikle og vedlikeholde kompetansen på dette fagfeltet. Deltakelse på kurs vurderes fortløpende.

2. IMPLEMENTERING

Implementering av etisk handel i anskaffelsesprosessen

Foto: Kirkens Nådhelp

2. IMPLEMENTERING AV ETISK HANDEL I ANSKAFFELSESPROSESSEN

2.1 Risikokartlegging

Beskriv metode og/eller kilder for risikokartlegging virksomheten bruker, før eller etter inngåelse av kontrakt, for å identifisere risiko for mulige brudd på arbeidstakerrettigheter og miljøforhold i leverandørkjeden.

Risikovurderingen gjøres i forbindelse med utarbeidelsen av konkurransegrunnlaget for den enkelte anskaffelse. Før konkurransen lyses ut vurderes det om det skal stilles etiske krav.

Rogaland fylkeskommune benytter som utgangspunkt Etisk handel Norge sine metoder for å kartlegge risiko og forbedringsbehov hos produsentene. Ut fra disse metodene ses det blant annet på hvilke varer vi skal anskaffe, hvor varene produseres, størrelsen på anskaffelsen, i tillegg til det overordnede risikobildet og risikobildet for den enkelte produsent. Difis metoder og liste over høyrisikoprodukter benyttes også.

Det tas hensyn til hvilket land og region varene produseres i, eventuelle underleverandører, hvor råmaterialene kommer fra og om vi handler med produsent eller via importører. Ut fra denne informasjonen ses det for eksempel på hvor stor sannsynlighet det er for at det vil foregå barnarbeid, tvangsarbeid, eller at det finnes helsefarlige arbeidsplasser og arbeidere på sultelønn i produksjonen. Dette risikobildet setter utgangspunktet for prioriteringen av arbeidet med etisk handel.

2.2 Etiske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen

Oppgi i hvilke anskaffelser etiske- og sosiale krav er anvendt i rapporteringsåret, inklusive anskaffelser tidligere år dersom disse er gjenstand for oppfølging; type avtale; antall leverandører som leverer på avtalene; krav i hvilke faser i anskaffelsesprosessen. Virksomheter som legger etiske- og sosiale krav til grunn i alle anskaffelser lister opp minst fem anskaffelser der kravene anses som relevante.

I hvilke anskaffelser	Type avtale	Antall leverandører på avtalen	Anvendt etiske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen		
			Som kvalifikasjonskrav	Ved tildeling av kontrakt	Som kontraktsvilkår
Dentale forbruksvarer, hånd-/ småinstrumenter og engangshansker.	Rammeavtale	1	Ja	Nei	Ja
Dynamisk innkjøpsordning for kontor- og skolemøbler	Rammeavtale		Nei	Nei	Ja
Matvarer	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
Multifunksjonsmaskiner	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja

Oppgi hvilken mal for etiske- og sosiale kontraktsvilkår og mal for kvalifikasjonskrav som er brukt i anskaffelsene listet opp i tabellen (Etisk handel Norge, Difi, egen mal, annen mal.)

Etisk handel Norge sin mal.

2.3 Oppfølging av etiske- og sosiale krav i kontraktsfasen

Hvilke enkeltprodukter/varer har vært gjenstand for kontraktsoppfølging i rapporteringsåret (kan også innbefatte enkeltprodukter/varer på avtaler inngått tidligere år)?

Vi har fokusert på konkurransen for dentale forbruksvarer m.m. hvor det er blitt stilt etiske krav som kvalifikasjonskrav. For de nye avtalene har vi valgt å utsette oppfølgingen på grunn av avtalenes karakter og tidspunkt for inngåelse. Det har ikke vært hensiktsmessig å følge opp kontrakter som er inngått før 2019, da leverandørene er blitt fulgt opp flere ganger tidligere med godt resultat.

Beskriv oppfølgingstiltak og -aktiviteter virksomheten har gjennomført overfor leverandører i rapporteringsåret for å påse etterlevelse av de etiske- og sosiale kravene i kontraktsfasen:

Vi har stilt etiske krav som kvalifikasjonskrav i en konkurranse, og ellers stilt etiske krav som kontraktskrav. Disse vil bli fulgt opp i 2020.

Hvor mange leverandører har vært gjenstand for kontraktsoppfølging knyttet til etiske- og sosiale krav i rapporteringsåret (gjelder avtaler inngått i rapporteringsåret og avtaler inngått tidligere år)?

Ingen

Er det i rapporteringsåret identifisert avvik fra de etiske- og sosiale kontraktskravene hos aktører i leverandørkjeden?

Nei

Hvis ja : Angi type avvik, hvor i leverandørkjeden avvikene er identifisert, tiltak iverksatt for å rette avvikene, samt status.

Type avvik (barnarbeid, HMS, lønn, arbeidstid, etc)	Hvor i leverandørkjeden	Tiltak iverksatt for å rette avvik	Status

---

Beskriv erfaringer i arbeidet med anvendelse av etiske- og sosiale krav i anskaffelsesprosessen.

Vi har i 2019 anvendt etiske krav som kvalifikasjonskrav for første gang. Det ble stilt mange spørsmål rundt dette i konkurransegjennomføringen, og det kunne se ut som noen leverandører ville trekke seg fra konkurransen. Alle interesserte leverandører som var med i spørsmålsrunden leverte imidlertid tilbud. Vi er fremdeles i fasen hvor vi vurderer om de enkelte leverandørene som har levert tilbud oppfyller våre etiske krav. Alle fire leverandører som har levert tilbud i konkurransen har sagt at de oppfyller kravene til etisk handel. Dersom det i prosessen viser seg at noen ikke oppfyller våre etiske krav vil de ikke kunne bli tildelt rammeavtalen.

3. PÅDRIVERROLLE

Pådriverrolle, dialog og kommunikasjon

Foto: Shutterstock

3. PÅDRIVERROLLE, DIALOG OG KOMMUNIKASJON

3.1 Øke oppslutning internt og eksternt

Har virksomheten gjennomført tiltak/aktiviteter internt og eksternt i rapporteringsåret for å øke bevisstheten, kunnskapen og oppslutningen om etisk handel.

Nei

Hvis ja, beskriv tiltak/aktiviteter

Type tiltak	Formål	Målgruppe

3.2 Kommunikasjon

Hvordan virksomheten kommuniserer internt om sitt arbeid med etisk handel.

Arbeidet kommuniseres i administrative og politiske saker, i tillegg til i dokumenter som anskaffelsstrategi og økonomiplan.

Hvordan virksomheten kommuniserer eksternt om sitt arbeid med etisk handel.

Kommunikasjonen skjer foreløpig gjennom de krav som stilles til leverandørene ved inngåelse av kontrakt.

Kontakt:

Rogaland fylkeskommune

Bjørn Olav Vorland

bjorn.olav.vorland@rogfk.no

51516673